

Gruzie prohlubuje svůj vztah s Čínou

J jamestown.org/program/georgia-intensifies-its-relationship-with-china

Giorgi Menabde

Dne 6. září učinil čínský velvyslanec v Gruzii Zhou Qian důležité prohlášení týkající se zájmu Pekingu o rozvoj hlubinného přístavu Anaklia v Gruzii. Zhou dal jasně najevo, že Čína považuje přístav za „kritickou součást“ iniciativy Belt and Road Initiative (BRI) a že taková spolupráce posílí čínský vliv na jižním Kavkaze (Civil.ge , 6. září). Současná gruzínská vláda může tyto poznámky přivítat, protože dotyčný přístav se v posledních letech dostal do řady potíží (viz [EDM](#) , 18. června 2019).

Zhouovy komentáře byly poměrně významné. Velvyslanec obecně není v gruzínských médiích příliš aktivní a jen zřídka poskytuje veřejné komentáře. Rozvedl také širší čínské záměry v regionu: „Obecně řečeno, my, čínské společnosti a čínské podniky máme zájem na všech infrastrukturních projektech. ... Pokud jsou podmínky dobré, čínské společnosti nemají problémy s účastí na výstavbě přístavu Anaklia nebo jiných projektech.“ Dodal: „Mám informace, že [Evropská unie] je velmi aktivní ve Středním koridoru, a myslím si, že by to mohla být další důležitá platforma pro spolupráci mezi Čínou a EU. Věřím, že to pro Gruzii není problém“ (Civil.ge , 6. září).

Zmínka čínského diplomata o „problému“ naznačuje debatu, která v Gruzii zuří o jejích zahraničněpolitických cílech. Na jedné straně zůstává gruzínská veřejnost silně prozápadní a proevropská (viz [EDM](#), 10. května). Na druhé straně vláda Gruzínského snu pokračuje ve svém východním ohnutí. To bylo přerušeno historickou návštěvou gruzínského premiéra Irakliho Garibašviliho v Pekingu 28. července a následným podpisem dohody o „strategickém partnerství“ mezi Gruzíí a Čínou (viz [EDM](#) , 10. srpna).

Novela gruzínské ústavy vyžaduje, aby vláda udělala vše, co je v jejích silách, aby se připojila k EU a Severoatlantické alianci (Matsne.gov.ge , přístupné 18. září). Ústava se také dotýká strategického imperativu k dokončení výstavby přístavu Anaklia. Hlavní opoziční strana v Gruzii, Spojené národní hnutí (UNM), tak obvinila vládnoucí stranu Gruzínský sen ze změny kurzu v otázkách transatlantické integrace, jak je kodifikováno v ústavě země (Carnegie Politika, 17. srpna) .

V rozhovoru s tímto autorem 17. září generální tajemník UNM Petre Ciskarišvili zdůraznil, že gruzínské partnerství s Čínou „již není pouze ekonomickým partnerstvím. ... Hovoříme o „strategickém partnerství“, které bylo tajně navrženo v době, kdy jsou vztahy mezi Čínou a Západem na historickém minimu.“ Ciskarišvili také poznamenal, že když je svět rozdělen mezi liberální demokracie a autoritářské režimy, očekává se, že Gruzie udělá volbu: „Je to transatlantická integrace, nebo integrace s Čínou a Ruskem? Vůdce opozice dále tvrdil, že administrativa UNM „zajišťuje, že Anaklia je postavena se západními investicemi, podporuje obchod s Evropou a nepředává [gruzínskou] síť 5G autoritářským státům“ (rozhovor s autorem, 17. září).

Ciskarišviliho obavy se zvýšily, když se Georgian Dream a Garibašvili vzdorně obracejí k Číně. Čínský prezident Si Ťin-pching během jejich setkání 28. července tleskal skutečnosti, že Garibašvili přikládá velký význam čínsko-gruzínským vztahům a aktivně podporuje spolupráci s Pekingem (Radiotavisupleba.ge , 12. srpna) . Obě strany také vydaly společné prohlášení, podle kterého se Čína a Gruzie zavázaly k trvalému a dlouhodobému rozvoji své strategické spolupráce v oblasti obchodu a energetiky.

Čína je připravena spolupracovat s Gruzii na dalším rozvoji BRI. Peking doufá, že využije mezivládní výbor pro hospodářskou a obchodní spolupráci mezi Čínou a Gruzii, Smíšený výbor Číny a Gruzie pro volný obchod a další mechanismy, které umožní zvýšení čínských investic do budoucích projektů gruzínské infrastruktury (viz

EDM, 10. srpna) . Peking navíc povzbuzuje Tbilisi, aby rozšířilo svůj vývoz do Číny a čínské podniky, aby investovaly a podnikaly více v Gruzii.

Gruzie pevně dodržuje politiku „jedné Číny“. Současná vláda Gruzínského snu „považuje prohlubování bilaterálních vztahů za prioritu a věří, že čínská modernizace „nabízí lidstvu novou cestu a novou možnost, jak dosáhnout modernizace“. V rámci strategické dohody Tbilisi také vyjádřilo svou připravenost umožnit Pekingu využívat „gruzínskou tranzitní infrastrukturu pro hladký export čínských produktů na západní trhy“ ([Civil.ge](#) , 31. července). Garibašvili 11. září oznámil uzákonění bezvízového cestovního režimu pro čínské občany a zahájení přímých letů z Gruzie do Číny ([Interpressnews](#) , 11. září)

Nezávislí experti jsou přesvědčeni, že obrat k Číně bude pro Gruzii obzvláště nebezpečný. Paata Chekurishvili, bývalý člen gruzínského parlamentu a expert na Čínu, naznačuje, že Si Ťin-pching a vládnoucí elita v Číně tlačí na zvýšení vlivu v gruzínské ekonomice. Zdůraznil: „Vzhledem k nastolení autokratického režimu na 20. sjezdu Komunistické strany Číny a jejímu politickému flirtování s Putinovým Ruskem, čínská autorita mezi liberální prozápadní a prostátní suverenitou... prudce klesla“ (Rozhovor s autorem , 17. září).

Chekurishvili dále tvrdil, že čínský stát byl obviněn z pochybných praktik v zemích, kde má silný vliv. To je obvykle doprovázeno účastí státních a „soukromých“ podniků na klíčových infrastrukturních projektech se zaměřením na prosazování cílů BRI. Gruzínský expert si dále posteskl: „Bohužel takové negativní praktiky spolupráce se hromadí i v Gruzii. ... Záměr gruzínské vlády lobovat u čínského státu při výstavbě a financování hlubinného přístavu Anaklia se setká s velkým protestem gruzínského lidu“ (rozhovor s autorem, 17. září).

Dokončení strategického černomořského přístavu v Anaklii zůstane hlavní prioritou gruzínské zahraniční politiky v nadcházejících měsících. V roce 2019 bývalý americký ministr zahraničí Mike Pompeo varoval Tbilisi, že Spojené státy neuvítají dominantní čínskou roli při budování přístavu ([Bm.ge](#) , 11. června 2019). Gruzínská vláda jako taková musí postupovat opatrně, aby dále nezhoršila veřejné nálady a nezhoršila napětí s tradičními západními spojenci Gruzie.